

روزنامه

همدل

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

شنبه ۲۲ مرداد ۱۴۰۱ | ۱۵ محرم ۱۴۴۴ | ۱۳ آگوست ۲۰۲۲ - شماره ۸۹۵ - سال هفتم

۸ صفحه - قیمت ۲۰۰۰ تومان - ضریب کیفی ۶۷۴

www.hamdelidaily.ir | hamdelidaily@gmail.com | newspaper.hamdeli@gmail.com

سردبیر: فضل‌الله یاری

چاپ: ۴۴۵۳۳۷۲۷ - ۰۲۱

نشانی: تهران - میدان انقلاب - خیابان کارگر شمالی - کوچه مهر - پلاک ۶ - طبقه اول - واحد ۳

تلفکس: ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷۵ - ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷۱

یادداشت

موقعبت «سایه» فکر معقول و گل بی خار

امیر اسباب زنگنه

شاعر و منتقد ادبی

به‌جای گذاشت. هر هنرمندی و هر هنر و اثری در عصر آفرینش خودش یک تأویل دارد و در نسل‌های بعدی که خواهند آمد، تفسیر و تأویلی دیگر خواهد داشت. این چنین که باشد قضاوت چگونه سرگذشتی خواهد داشت و آدمیان چگونه به داوری کشیده خواهند شد؟ من به مناسبت درگذشت شاعر گران‌قدر آهنین جان، در پاسخ به ناروا و ناشایست داشت و برخوردی از او از منظر ایدئولوژیک و حزبی، موجب شد هنرمندان عرفی در کوچه، همچون جلیل شهناز، گلپا بدیع، یاحقی و ایرج در کارشان لطمه بخورند و برنامه گل‌ها به امری انحصارطلبانه تبدیل شود، حال آنکه همین سایه در آن شرایط زندان، سرود ای ایران را می‌شود و با او چه کردند. تاریخ ما لبریز است از همین تقدیرهای تراژیک و درام‌هایی شگفت که ما را مجاب می‌کند که چرخه‌های تأویل‌گونه‌ی نیچه‌ای را به یاد بیاوریم و مراقب داوری‌های خود باشیم. مگر رستم و سهراب و اسفندیار، راه را گم نکردند؟ مگر خیل عظیم خرمندان و بزرگانمان را به یاد نداریم که در بزنگاه‌های سخت، سرگردان شدند، روزگاری روزه ستون توپخانه در حزبش، تابوی نسل آن دهه‌های گذشته چه کرد؟ نماد قهرمانی بود که با ترور کردن محمد مسعود روزنامه‌نگار آزاد، هرچه ساخت ویران کرد و خود نیز از صحنه حذف شد.

طاقه تاریخی

روزی که میرزا رضای کرمانی اعدام شد

رئیس بریگاد قزاقی ایران که طناب دار میرزا رضا کرمانی را کشیده است در خاطراتش می‌نویسد: «در شب ۳۱ تانویه در میدان مشق داری برپا کردند. هیچ‌یک از سکاکنان تهران حاضر نبودند چوبه دار را تحویل نماندند. بالاخره یکی پیدا شد و در قبال ۲۵ تومان تیسر لازم را تحویل داد.» در بخشی از اعترافات، میرزا رضای کرمانی گفته شده که «من قبلاً وسیله‌بهتری داشتم که ناصرال‌الدین‌شاه را بکشم بدون آن که گرفتار شوم، بدین ترتیب که اطلاع یافتم که شاه به باغ یکی از اعیان برای گردش می‌رود پس خود را به باغ رسانده مخفی شدم، شاه آمد و کشتن او بسیار آسان و راه فرار برای من باز بود اما او را نکشتم، زیرا عده‌ای بیهودی در آن روز برای فریخ در آن باغ اقامت داشتند و اگر شاه کشته می‌شد و من فرار می‌کردم، خون را به گردن بیهودیانی که از باغ حضور داشتند می‌انداختند به این دلیل من از انجام آن امر منصرف شدم.» روزنامه خاطرات عین السلطنه، نحوه برخورد با قاتل ناصرالدین‌شاه را این‌گونه شرح می‌دهد: این راهم افخم الدوله گفت که شکرالله خان برادر فرج‌الله خان، حاکم الموت را با میرزا رضا در کالسکه نشانده و به باغ شاه آوردند و بعد از آمدن شاه، حاجب الدوله و دیگران جمع شده و تمام ریش‌های وی را کنده و با چاقو چند جایش را سوراخ کرده و به وی می‌گفتند که راست بگو، چند نفر بودید و با چه کسانی این قرار و مدار را گذاشتید؟ قاتل سراسر شب را به نماز و دعا گذراند. وی را به میدان آوردند. داری در نهایت تمیزی و آراستگی و با طناب‌های رنگارنگ نصب کردند. میرزا رضا اظهار تشنگی کرد؛ میرغضب خربزهای خرید و به وی خوراندید و با خنده گفت که بخور، این آخرین خربزهای است که می‌خوری و میرزا رضا با حاضر جوابی پاسخ داد که چوبه دار را به یادگار نگه دارید. من آخرین نفر نیستم. قاتل را با زیرشلواری و بدون پیراهن، دست بسته بیرون آوردند. وی می‌خواست خود را شجاع بآخته گشت که بخور، اما چون چشمش به چوبه دار افتاد، روحیه‌اش سست شد، اما بازهم همان اندازه قوت قلب داشت که بگوید مردم بدانید که من با بی نیستم و مسلمان خالصم. بعدازاین وی را اعدام کردند و جسدش برای عبرت سایرین، دو روز بالای دار ماند. کاساکوفسکی، فرمانده بریکارد

سازمان

آگهی‌ها

همدل

۱۱۸۱۷۹۶۹۱۰
۰۲۱۰۸۴۸۱۰۰
۰۲۱۰۸۴۸۱۰۰
۱۸۱۷۹۶۹۱۰

یادداشت

آنتولوژی سایه در غزل کهن و نوین

فیض شریفی

منتقد و پژوهشگر ادبیات

اجتماعی را نادیده نمی‌گیرد. عینیت‌گرایی سایه با نوعی شگردهای زبانی و مضمونی در غزل خوندنمایی کرده است. غزل، میدان تنگی است که مفاهیم و معضلات هول‌آور جهان معاصر در آن نمی‌گنجد. معاصر بودن و همراه با زمان و زبان بودن باید همراه با اشراف، گستاخی، هوش، بینش به قوالب و قالب‌شکنی باشد، شاعران غزل سرا کمتر از این ویژگی‌ها سود می‌برند. ولی به هر معنی شاعری چون شه‌ریار و سایه با نگره و پردازش به مسائل ملموس زندگی و بهره‌گیری از تعبیرات معمول و در هم آمیختن زبان ساده و عام‌پسند و ویژگی دیگرگونه‌ای به غزل بخشیده‌اند، همان‌گونه که پیش از ایشان ایرج میرزا در زبان غزل و این ویژگی‌های لایلی دست‌کاری‌های مؤثری انجام داده بود. غزل سایه و غزل مدرن امروز وام‌دار نگاه و اندیشه‌ی نیماست. رمز و رازها و اشارات نیما باعث شد که شاعری مثل هوشنگ ابتهاج با شناسه‌ها و قرائنی که از نیما کسب کرده بود. میان غزل دیروز و امروز پلی برقرار کند

یادداشت

تو بخوان نغمه ناخوانده من

جبانگیر ایزدپناه

فعال اجتماعی

هوشنگ ابتهاج که متولد ۱۳۰۶ در رشت بود از ۲۵سالگی به تهران آمد و وارد جریان‌های سیاسی مخالف رژیم شاه شد و سری پرشور داشت که در شعر و شاعری زود و خوش درخشید. شعر «گالیا» که مضمون عدالت‌خواهانه دارد باعث شناخت اولیه سایه شد و «توای بری کجایی» وی توسط قوامی خوانده شد. «گالیا»، دختری ارمنی از خانواده مرفه بود که سایه هم گوشه چشمی به وی داشت، اما شعر بیشتر جنبه عدالت‌خواهی و نشان دادن فاصله بین زندگی قشرهای مختلف جامعه است. زندگی هوشنگ ابتهاج با دو برهه پرفرازونشیب از تاریخ ایران هم‌زمان است. یکی سال‌های شهریور ۱۳۲۰ تا ۱۳۲۲، یعنی از زمان برکناری رضاشاه تا زمان کودتای ۲۸مرداد. در این ایام با گشایش جو نسبی آزادی سیاسی-اجتماعی، جریان‌های سیاسی و ادبی فعالیت پرشور و وسیعی داشتند و برهه دیگر هم تحولات انقلاب بهمین ۵۷ است. سایه در هر دو برهه در کوران حوادث حضور داشت، نقش آفرید، تجربه اندوخت و با مطالعه آثار گران‌بهای پیشینیان و عصر خویش بر هر دو سبک شعر (کهن و نو) مسلط و سرآمد شد. چون از اندوخته‌های دانش موسیقی هم بهره‌مند بود شعرهایش را از این زاویه هم ورنادان می‌کرد که از لحاظ صوت و آهنگ مناسب‌ترین باشند و در نتیجه آثارش پخته و تحسین‌برانگیزند. بر این باور بود که شعر و هنر باید در خدمت مردم و بیان‌کننده آمال و آرزوها و مشکلات آن‌ها باشد و از نظر وی ایده «هنر فقط برای هنر» معنی و مفهومی ندارد. معتقد بود که رشته مستشرق‌پویایی هیچ‌وقت گسسته نخواهد شد و جریان اصل فرهنگی مثل آب‌های زیرزمینی جریان مستمر دارد و این کشور و این مردم زنده و آفریننده‌اند. شاعری خوددار و تودار و امیدوار که کمتر از زندگی گلایه داشت و اگر گلایه‌های کرده از وضع خود بلکه برای وضع کلی هنر و هنرمندان بود. در عالم بی‌بری هنگام ندانی خاطرات و مرگ دوستان و هنرمندان بغضش می‌ترکید و به دنبال آن اندوهی داشت و گریه‌ای. هم با نیما و نمایان‌دهخور و علاقه‌مند بود و هم شیفته حافظ، سعدی و دیگر بزرگان شعر و ادبیات مانند شه‌ریار است و به همین خاطر بر هر دو سبک شعری مسلط و صاحب‌نظر است. «زندگی زیباست ای زیبایی‌سندزنده اندیش‌بان به زیبایی‌رسند/آن‌چنان زیباست این بی‌بازگشت/کز برایش می‌توان از جان گذشت»، «گفتمش: شیرین‌ترین آواز چیست؟/چشم غمگینش به رویم خیره ماند/قطره قطره اشکش از مژگان چکید/لرزه افتادش به گیسوی بلند/ زیر لب غمناک خواند: ناله تجریرها بر دست من...».

ویژه‌های ویژه

دنیازلو:

مجنون اگر احتمال لیلی نکند شاید که به صدق عشق دعوی نکند در مذهب عشق هر که جانی دارد روی دل آزو به هر که دینی نکند

منتخب تکاملات

دنیازلو:

در این حالت تصویر به آرامی محو می‌شود و تصویر جدید جایگزین آن می‌شود.

مجازستان

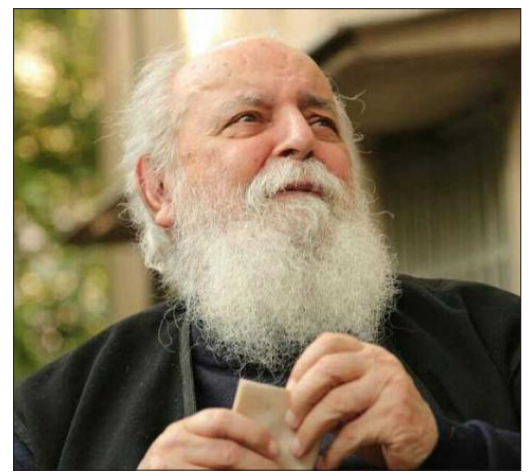
حساب کردم پدربم با پولی که اول انقلاب باهاش زمین خرید و خونه‌مون رو ساخت، الان می‌تونست تو زعفرانیه حدود ۵ سانتیمتر مربع آپارتمان بخره.

بسه خاله دارم حاضره چهار ساعت با مادرم جلوی در حرف بزنه؛ اما حاضر نیست بیاد داخل چون عجله داره و باید بره!

خونواده‌ی ما کادوی تولد رو جوری انتخاب می‌کنن که بعداً خوددشون لازم داشته باشن بتونن استفاده کنن، مثلاً من الان به آرام‌پاز از مامان به جرخ خیاطی از مامان بزرگ و یه سرسیلندر نو از عموم تو اناقم دارم.

دوستم می‌گه طنز طباطبایی رو می‌شناسی؟ گفتم چطور؟ گفت با من دوسته تو ایستا هر روز براش شارژ دهه‌زاری می‌فرستم. (شاهیان)

نگار

با رهبری یک محقق ایرانی صورت گرفت: تولید نانو بتن از پوسته میگو و خرچنگ

گروهی از محققان دانشگاه کالیفرنیا به رهبری محقق ایرانی طی تحقیقاتی نشان دادند که قرار دادن نانوذراتی از جنس پوسته میگو و خرچنگ در سیمان، این ماده را به میزان قابل‌توجهی قوی‌تر می‌کند و این نساوری می‌تواند منجر به کاهش ضایعات غذاهای دریایی و انتشار کربن کمتر در تولید بتن شود. تیمی از محققان دانشگاه کالیفرنیا در مقاله‌ای که در نشریه Cement and Concrete Composites منتشر کردند، جزئیات مربوط به ایجاد نانوبلورها و نانوالیاف کیتین، دومین پلیمر زیستی فراوان در طبیعت را از پوسته‌های ضایعات میگو تشریح کردند. وقتی این تکه‌های ریز کیتین، به خمیر سیمان اضافه شد، ماده حاصل تا ۴۰درصد قوی‌تر شد. زمان تعیین‌شده برای سلب شدن سیمان بیش از یک ساعت به تعویق افتاد که خاصیت مطلوبی برای حمل‌ونقل طولانی‌مدت و بتن‌کاری در هوای گرم است. سمیه نصیری، دانشیار دانشگاه کالیفرنیا که این تحقیق را در دانشگاه ایالتی واشنگتن رهبری می‌کند، گفت: صنعت بتن برای کاهش انتشار کربن از تولید سیمان تحت‌فشار است. با توسعه این افزودنی‌های جدید که مقاومت بتن را افزایش می‌دهند، می‌توانیم به کاهش میزان سیمان موردنیاز و کاهش انتشار کربن بتن کمک کنیم. بتن در سراسر جهان در زیرساخت‌های حیاتی مانند ساختمان، پل‌ها و جاده‌ها استفاده می‌شود؛ ازاین‌رو این ماده بعد از آب بیشترین استفاده را در روی زمین دارد. در تولید سیمان برای رسیدن به دمای بالاتر (۱۵۰۰ درجه سانتی‌گراد) نیاز به استفاده از سوخت‌های فسیلی است. سنگ‌آهک مورداستفاده در تولید آن نیز دی‌اکسید کربن اضافی تولید می‌کند. تولید سیمان حدود ۱۵درصد از انرژی مصرفی صنعتی و حدود ۵درصد از کل انتشار گازهای گلخانه‌ای در سراسر جهان را شامل می‌شود. در این میان، ضایعات غذاهای دریایی یک مشکل مهم برای صنعت ماهیگیری است که سالانه بین ۶ تا ۸میلیون پوند زباله در سراسر جهان تولید می‌کند. هوای آلوده تولید می‌کند و پژوهشی در مرکز مهندسی و مواد کامپوزیت دانشگاه ایالتی واشنگتن و نویسندمه مرتبط در این مقاله می‌گوید که بیشتر این زباله‌ها به دریا ریخته می‌شوند. وی می‌گوید: در دنیای کنونی، با توجه به تغییرات آب و هوایی از طریق اقتصاد چرخه‌ای، ما می‌خواهیم تا حد امکان از مواد زاید استفاده کنیم. محققان برای بهبود بتن با پلیمر زیستی مشابه، سلولوز، کار کرده‌اند. گاهی اوقات افزودنی‌های سلولوزی به بتن کمک می‌کند و گاهی اوقات نه. محققان در مورد دلیل آن متعجب بودند. این تیم تحقیقاتی دانشگاه ایالتی واشنگتن در کار خود، مواد کیتین را در مقیاس نانو مطالعه کردند. پوسته‌های خرچنگ و میگو از حدود ۲۰ تا ۳۰درصد کیتین تشکیل‌شده است که بیشتر آن کربنات کلسیم است که یک افزودنی مفید دیگر برای سیمان است. در مقایسه با سلولوز، کیتین در مقیاس مولکولی مجموعه‌ای از اتصالات دارد که به محققان اجازه می‌دهد بار روی سطح مولکول‌ها و در نتیجه نحوه رفتار آن‌ها در دوغاب سیمان را کنترل کنند. به نقل از ستاد نانو، موفقیت در تقویت خمیر سیمان به نحوه معلق شدن ذرات در داخل دوغاب سیمان و نحوه تعامل آن‌ها با ذرات سیمان مربوط می‌شود. همان‌طور که نانوبلورهای فرآوری شده کیتین را به سیمان اضافه کردند، توانستند خواص آن از جمله قوام، زمان گیرش، استحکام و دوام را بهبود بخشند و هدف قرار دهند. آن‌ها شاهد افزایش ۴۰ درصدی مقاومت در برابر خم شدن بتن و بهبود ۱۲درصدی در توانایی فشرده‌سازی محصول نهایی بودند. «ولکات» از دیگر محققان این طرح گفت: این اعداد بسیار قابل‌توجه هستند. اگر بتوانید مقدار مصرفی خود را کاهش دهید و عملکرد مکانیکی یا عملکرد ساختاری یکسانی داشته باشید و طول عمر آن را دو برابر کنید، در این صورت می‌توانید به میزان قابل‌توجهی انتشار کربن در محیط را کاهش دهید.

دریچه

Joey Guidone-Italy